EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 11.7.2017.
COM(2017) 373 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Inicijalno preispitivanje područja primjene Uredbe o ostvarivanju prava

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Inicijalno preispitivanje područja primjene Uredbe o ostvarivanju prava

Europski parlament i Vijeće 15. svibnja 2014. donijeli su Uredbu o ostvarivanju prava[1], kojom se Europskoj uniji osigurava zakonodavni okvir za ostvarivanje i zaštitu prava koja uživa u okviru međunarodnih trgovinskih sporazuma na brz i učinkovit način te u skladu s Ugovorom iz Lisabona i njezinim međunarodnim obvezama.

Uredbom o ostvarivanju prava osigurava se da Europska unija može ostvarivati i štititi svoja prava u okviru međunarodnih trgovinskih sporazuma donošenjem mjera trgovinske politike:

— kojima se privremeno obustavljaju koncesije ili druge obveze u okviru Sporazuma o WTO-u ili drugih međunarodnih trgovinskih sporazuma, uključujući regionalne ili bilateralne sporazume, po donošenju odluke u trgovinskim sporovima u okviru takvih sporazuma; te

— kojima se poravnavaju koncesije ili druge obveze, ostvarivanjem svojeg prava u okviru Sporazuma WTO-a o zaštitnim mjerama ili odredaba o zaštitnim mjerama iz drugih međunarodnih trgovinskih sporazuma, kako bi odgovorila na zaštitnu mjeru koju primjenjuje članica WTO-a, ili ostvarivanjem svojeg prava u skladu s člankom XXVIII. GATT-a, kako bi odgovorila na izmjene koncesija koje primjenjuje članica WTO-a.

Uredbom o ostvarivanju prava Komisija je ovlaštena donositi takve mjere trgovinske politike provedbenim aktima u području trgovine robom, uvodeći ili povećavajući carine ili količinska ograničenja na uvoz ili izvoz, te u području javne nabave. Uredbom o ostvarivanju prava Komisija nije ovlaštena donositi takve mjere trgovinske politike provedbenim aktima u području usluga ili intelektualnog vlasništva.

Na temelju Uredbe o ostvarivanju prava Komisija mora preispitati područje primjene mjera trgovinske politike koje je ovlaštena donositi provedbenim aktima[2]. Komisija to preispitivanje mora provesti u dvije faze.

---

[1] Uredba (EU) br. 654/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o ostvarivanju prava Unije na primjenu i provedbu međunarodnih trgovinskih pravila i o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 3286/94 o utvrđivanju postupaka Zajednice u području zajedničke trgovinske politike kako bi se osiguralo ostvarivanje prava Zajednice prema međunarodnim trgovinskim pravilima, posebno onima utvrđenima pod okriljem Svjetske trgovinske organizacije

[2] Članak 10. Uredbe o ostvarivanju prava.

Komisija najkasnije tri godine od prvog donošenja provedbenog akta ili najkasnije do 18. srpnja 2019., štogod prije nastupi, preispituje područje primjene Uredbe o ostvarivanju prava, posebno u pogledu mjera trgovinske politike koje bi mogle biti donesene, i njezinu provedbu, te o svojim nalazima izvješćuje Europski parlament i Vijeće. Komisija će provesti to završno preispitivanje i o svojim nalazima izvijestiti suzakonodavce do dogovorenog roka.

U razdoblju do 18. srpnja 2017. Komisija mora provesti preispitivanje kako bi se predvidjele dodatne mjere trgovinske politike u području usluga; mora, među ostalim, ispitati određeni broj aspekata kako su navedeni u članku 10.2 Uredbe o ostvarivanju prava te o svojoj inicijalnoj ocjeni izvijestiti Europski parlament i Vijeće. Komisija je provela to inicijalno preispitivanje i u nastavku je navedena njezina ocjena.

U svojem je inicijalnom preispitivanju Uredbe o ostvarivanju prava Komisija ispitala: i. međunarodni razvoj događaja u pogledu privremene obustave drugih obveza iz Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS); ii. razvoj događaja unutar Europske unije u pogledu donošenja zajedničkih pravila za sektor usluga; iii. učinkovitost eventualnih dodatnih mjera trgovinske politike kao načina da Europska unija ostvari svoja prava u okviru međunarodnih trgovinskih sporazuma; iv. raspoložive mehanizme za ujednačeno i učinkovito osiguravanje praktične provedbe eventualnih dodatnih mjera trgovinske politike u vezi s uslugama; te v. posljedice za pružatelje usluga, prisutne u Europskoj uniji u trenutku donošenja provedbenih akata na temelju te Uredbe.

Komisija na temelju svoje inicijalne ocjene i do daljnjeg ne namjerava predlagati širenje ovlasti na temelju Uredbe o ostvarivanju prava da bi se mogle donijeti i mjere trgovinske politike u području usluga. To je zato što Komisija od stupanja na snagu Uredbe o ostvarivanju prava 15. svibnja 2014. nije primijetila novi razvoj događaja zbog kojeg bi takvo proširenje ovlasti bilo potrebno.

Prvo, Komisija nije primijetila nov razvoj događaja na međunarodnoj razini u vezi s privremeno obustavljenim koncesijama ili drugim obvezama u okviru GATS-a. Komisiju je konkretno zanimalo je li koja od članica WTO-a zatražila od Tijela WTO-a za rješavanje sporova da joj se odobri donošenje protumjera u području usluga. Članice WTO-a od 15. svibnja 2014. od Tijela WTO-a za rješavanje sporova tražile su da im se odobri donošenje mjera u pet sporova: *Kolumbija – tekstilni proizvodi, Indija – poljoprivredni proizvodi, SAD – Tuna II (Meksiko), SAD – označivanje države podrijetla (Meksiko)* i *US – označivanje države podrijetla (Kanada)*. EU nije podnio nijedan od tih zahtjeva za odobrenje donošenja protumjera od strane Tijela WTO-a za rješavanje sporova. Nijedan se od tih zahtjeva ne odnosi na trgovinu uslugama u okviru GATS-a.

Drugo, Komisija nije primijetila nov razvoj događaja unutar Europske unije u pogledu donošenja zajedničkih pravila za sektor usluga zbog kojih bi se morao promijeniti zaključak da se, u ovoj fazi razvoja zakonodavstva Europske unije, za potrebe ovlašćivanja Komisije da donosi mjere trgovinske politike na temelju Uredbe o ostvarivanju prava, primjereno usredotočiti se na područja koja nisu usluge.

Sud Europske unije 16. svibnja 2017. dao je svoje mišljenje na temu ima li Europska unija isključivu nadležnost za potpisivanje i sklapanje sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Singapura. Sud je izjavio da Europska unija ima isključivu nadležnost među ostalim u onim dijelovima sporazuma koji se odnose na pristup tržištu robe i usluga (uključujući sve usluge prijevoza).

Bez obzira na to važno pojašnjenje Suda i bez obzira na činjenicu da je Europska unija donijela zajednička pravila o određenim sektorima usluga[3], u stvarnosti se pravila koje su donijele države članice i dalje primjenjuju u brojnim sektorima, bez obzira na to jesu li usklađena na razini Europske unije ili ne. Na primjer, zbog određenih pravila na razini država članica pružanje usluga u određenim sektorima i dalje je uvjetovano nacionalnim sustavima odobravanja koji se temelje na licencijama, odobrenjima ili koncesijama. Paralelno postojanje zajedničkih pravila i pravila i sustava odobravanja u sektorima usluga na razini država članica i dalje je važno za odlučivanje o tome treba li razmišljati o mogućnosti ovlašćivanja Komisije za donošenje mjera trgovinske politike u području usluga u okviru Uredbe o ostvarivanju prava.

Treće, Komisija zbog značajki koje su neodvojivo povezane s pružanjem usluga, uključujući primjenjivost ograničenja na ponudu usluga, nije primijetila nov razvoj događaja kada je riječ o praktičnim ograničenjima u pogledu izvedivosti i učinkovitosti mjera trgovinske politike u području usluga. Novog razvoja događaja nije bilo ni u vezi s uvjetima, a posebno s pravnim okvirom u skladu s UFEU-om, koji su relevantni za položaj pružatelja usluga prisutnih u Uniji, u slučaju u kojem bi se provedbeni akti primjenjivali u vezi s njima.

U zaključku, inicijalna ocjena Komisije pokazala je da, od stupanja na snagu Uredbe o ostvarivanju prava i do daljnjega, nema razvoja događaja na međunarodnoj i europskoj razini te na razini sadržaja, koji bi mogao biti temelj za uvođenje novog pristupa koji bi predviđao proširenje Komisijinih ovlasti za donošenje dodatnih mjera trgovinske politike u području usluga u skladu s Uredbom o ostvarivanju prava.

Bez obzira na to Komisija će i dalje pratiti sve relevantne nove događaje kako bi mogla preispitati područje primjene Uredbe o ostvarivanju prava i o svojim nalazima izvijestiti Europski parlament i Vijeće do 18. srpnja 2019., među ostalim uzimajući u obzir svoja iskustva s izradom i primjenom mjera trgovinske politike, kojima se privremeno obustavljaju ili poravnavaju koncesije ili druge obveze u okviru međunarodnih trgovinskih sporazuma.

Komisija bi željela naglasiti sve veću važnost usluga u današnjem gospodarstvu. Trgovina uslugama sve je više prekogranična i usko povezana s tradicionalnom

[3] Na primjer, Komisija je 24. lipnja 2015. donijela Provedbenu uredbu br. 2015/983 o postupku za izdavanje europske strukovne iskaznice i primjeni mehanizma upozoravanja u skladu s Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća. Rezultat toga je da je europska strukovna iskaznica od siječnja 2016. na raspolaganju mnogim zanimanjima kao što su medicinske sestre, farmaceuti, fizioterapeuti, planinarski vodiči i posrednici za nekretnine.

trgovinom u proizvodnim djelatnostima i s ulaganjima. Zato je broj sporova u okviru WTO-a u području usluga u porastu. Donošenje protumjera u području usluga i dalje je jedna od mogućnosti.

Komisija bi željela još jednom potvrditi da trgovinska politika EU-a mora jačati položaj Europe u svjetskim lancima opskrbe pružanjem potpore čitavom rasponu gospodarskih djelatnosti preko kojih europska poduzeća stvaraju i prodaju vrijednost, uključujući usluge. Zato Europska unija igra središnju ulogu u pregovorima o sporazumu o trgovini uslugama i međunarodnim trgovinskim sporazumima u kojima su usluge važna sastavnica.

Komisija bi u vezi s time željela upozoriti da bi, ako bi se pokazalo potrebnim da Europska unija primijeni mjere trgovinske politike koje nisu obuhvaćene Uredbom o ostvarivanju prava, među ostalim u području trgovine uslugama, ona mogla pripremiti prijedloge za zakonodavni akt na temelju članka 207. UFEU-a ili upotrijebiti druge primjenjive postupke.